

Extra ruimte achter het voerhek, een centrale brede doorgang en een hellende wachtruimte. Johan en Mieke Logghe uit Gistel maakten bij het eigen stalontwerp een aantal bewuste keuzen.

Naar een eigen ontwerp bouwden Johan Logghe (33) en Mieke Desmet (31) uit Gistel zes jaar geleden hun nieuwe melkveestal. De keuze van het melkveehouderskoppel viel op een stalconcept met ruimte voor melkvee en jongvee. Voor het melkkoppel resulteerden de plannen in drie rijen ligboxen met plaats voor 78 koeien. Met vijf jaar praktijkervaring achter de rug stemt vooral de oplopende roostervloer van de wachtruimte tot tevredenheid. 'De meeste koeien gaan in de juiste richting staan', haalt Johan Logghe aan als belangrijkste voordeel. De wachtruimte stijgt van roosterniveau tot de hoogte van de 2x7-rapid-exit-visgraat. 'Door de helling kijken de dieren bijna altijd met de kop omhoog en gaan veel minder snel rondjes draaien. Daardoor komen ze vlot de melkstal binnen, wat meer comfort oplevert voor de melker.' Een groot pneumatisch opdrijfhek,

Annelies Debergh

dat tijdens het melken vooruitkomt, zorgt voor een vlotte doorstroom van de dieren tijdens het melken. Met een elektrisch systeem werken zag deze veehouder niet zitten. 'Het leek ons niet logisch om de dieren eerst schrik aan te jagen voor ze worden gemolken. Dat was niet diervriendelijk voor ons.' Door de vloer van de melkput gelijk te houden met de begane grond, steeg het arbeidsgemak voor de melker. 'Een put is vaak een verzamelplaats van vuil', begint de West-Vlaamse melkveehouder. Door de open structuur aan één kant van de melkput valt het geheel eenvoudiger te reinigen. Bovendien ontstond voorin ruimte voor een groot centraal geplaatst raam met zicht op het erf en extra lichtinval. 'Op vloerniveau kunnen blijven is gemakkelijk. Het is beter naar de kinderen toe. Voor de melker werkt het eenvoudiger door het lager aantal hindernissen.'

Verweneiland

Naast de oplopende vloer van de wachtruimte koos Johan Logghe voor een extra brede roostervloer van 3,5 meter achter het voerhek. 'Bij een rij vretende koeien kunnen twee dieren elkaar nog vlot passeren', geeft Logghe aan. 'Melkkoeien aan het voerhek worden op die manier duidelijk minder snel gestoord.' De 65 vreetplekken voor 70 melkkoeien zijn niettemin aan de krappe kant. 'Enkel als je echt alle koeien vast wilt zetten, levert het problemen op.'

Centraal in de stal voorzagen Johan en Mieke een brede doorgang tussen de ligboxenruimte en het voerhek. Op die plaats is naast de koeborstel ook een drinkbak voorzien. De plaatsing van de krachtvoerboxen recht tegenover de passage gebeurde bewust. 'Eigenlijk vormt het geheel een centraal eiland in de stal', gaat Logghe verder. De veehouder omschrijft het geheel als een lokmiddel om de koeien vlot in de richting van het voerhek te sturen. Drukte op dit punt vormt desondanks geen bezwaar voor een vlot koeverkeer. 'Door de extra ruimte kunnen de koeien elkaar zonder veel moeite voorbijkomen.'

Bij de bouw van de melkveestal creëerden Johan en Mieke eveneens de mogelijkheid om in groepen te werken. Het afkalfpatroon beperkt zich voorlopig enkel tot het najaar, zodat er voorlopig weinig behoefte is aan het opsplitsen van de veestapel. Ook voor de vaarzen wordt op die regel geen uitzondering gemaakt. 'Vanaf een maand voor het kalven brengen we de vaarzen bij de droge koeien om aan het systeem te wennen. De bedoeling is om de voeding tijdig op punt te stellen. Een goed rantsoen voor het kalven is goud waard.' De mogelijkheid tot separeren van koeien na de melkbeurt noemen Johan en Mieke eveneens een welkome aanvulling. 'Zieke koeien of pas gekalfde dieren kun je zo snel en op een rustige manier uit de groep halen.'

Johan Logghe: 'Krachtvoerboxen en koeborstel centraal in de stal'

Ruime passages

280 koeien in de wei

Jan van Vilsteren: 'Weiden is mooi, maar niet verantwoord'

Een perfecte verkaveling, percelen van zes hectare groot en minimaal tien zelfdrinkers per weiland: het zijn enkele aspecten, nodig voor de weidegang van 280 koeien, vertelt de familie Van Vilsteren.

Als eerste veehouder in de buurt de koeien weer naar buiten hebben. Het blijft voor een enkeling het jaarlijkse streven. Voor de familie Van Vilsteren bestaat de uitdaging zeker niet uit het vroege weiden, op hun bedrijf in Zwolle is het een prestatie op zich om het gehele koppel melkkoeien weidegang te geven. Ruim 280 koeien vullen bij goede weersomstandigheden de weilanden langs de weg van Zwolle richting Hasselt. 'Veel mensen vragen in het voorjaar wanneer we de koeien weer naar buiten doen. Het is een imponerend gezicht om alle dieren in de wei te zien', vertelt Jan van Vilsteren (53). 'Voor het imago is weiden erg goed, dat merk je aan de reacties.'

Samen met zijn broer Hubert (43), zoon Christiaan (26) en een vaste medewerker verzorgt Jan van Vilsteren de veestapel. Op het basisbedrijf lopen de melkkoeien. De droge koeien en het jongvee zijn op twee andere locaties gehuisvest.

Van de 160 hectare grasland dient de 70 hectare huiskavel voor het weiden van de melkkoeien. Jan van Vilsteren: 'De hele eerste snede maaien we, dat moet wel als je wilt sturen in de groei-trappen. Die trappen zijn sowieso lastig genoeg om te hanteren. Net als je alles op de rit hebt, dan gooit het weer alles om.' Het grasland om het huis kent een vrijwel perfecte verkaveling. Eén lang kavelpad dient als hoofdader, waarbij verschillende zijtakken toegang geven tot de minimaal zes hectare grote stukken. De omvang van de percelen is door de jaren heen aangepast op de uitbreidende veestapel. Het graslandmanagement is ingesteld op drie dagen beperkt weiden per perceel. Van Vilsteren: 'Het verst gelegen perceel ligt op een kilometer afstand. Dan duurt het wel een halfuur voor alle koeien in de wei zijn, maar daar hoeven ze niet vaak naartoe.'

Drukte bij de waterbak

'Sommige mensen vragen waarom we alles in één groep weiden. Volgens mij betekent twee groepen weiden ook twee verschillende plannings. Je moet dan twee percelen open- en dichtmaken en de drinkwatervoorziening moet voor twee groepen aangepast worden', aldus Jan van Vilsteren. Aanvullend hierop geeft hij het belang aan van een groot aantal drinkwaterpunten, verspreid over het perceel. 'Eén grote drinkbak is geen optie. De koeien drukken elkaar continu weg bij zo'n bak. Bovendien vertrappen ze alles op die plek. Om die reden kunnen de koeien ook niet rechtstreeks uit de sloot drinken, dan gaan de kanten helemaal kapot.'

Voor een goede watervoorziening plaatst Van Vilsteren minimaal

tien zelfdrinkers. 'Iedere keer als de koeien naar een ander stuk gaan, moeten alle weidepompen verplaatst worden', zegt Christiaan van Vilsteren. 'M'n broer heeft de drinkbakken allemaal op karretjes gezet, zodat ze aan elkaar vastgebonden als een slinger achter de trekker aanrijden. Dit scheelt al veel werk, maar het kost iedere keer toch een uur.'

De manier waarop Jan en Christiaan van Vilsteren vertellen over de beweidingstrategie verraaft hun trots op het feit dat ze nog steeds het hele koppel kunnen weiden zonder dat dit de melkproductie onder druk zet; 282 melkkoeien produceerden een roland jaargemiddelde van 9155 kg melk met 4,28% vet en 3,52% eiwit bij een gemiddelde leeftijd van 4.11.

Toch kondigt het einde van de weidegang voor dit koppel zich aan. De stad Zwolle slokt langzaam Van Vilsterens bedrijf op, naar verwachting valt voor deze locatie in 2008 definitief het doek. De plannen om het bedrijf in Groningen voort te zetten zijn gevorderd. Weidegang past dan niet langer in het plaatje. Jan van Vilsteren: 'Weidegang is erg mooi om te zien, maar eigenlijk niet verantwoord. De beste resultaten haal je met de koeien op stal.'

Christel van Raay

Hubert en Jan van Vilsteren plaatsen minimaal tien zelfdrinkers per perceel

